

SIDEN SIDST

Månedens der gik

Oktober måned må siges at have været en måned med megen aktivitet for Atlantsammenslutningen.

Månedens første dage bød på en studietur til Bruxelles, arrangeret af YATA, med deltagelse af Camilla, Alina og Ivan fra sekretariatet. Blot 4 dage efter pakkede hele sekretariatet kufferterne igen, men denne gang med retning mod ATAs 55. & YATAs 14. generalforsamling i Kiev, Ukraine. Med ingen modkandidater og stor opbakning kan vores generalsekretær stadig kalde sig Secretary General of the Atlantic Treaty Association. Generalforsamlingen bød på foredrag og paneldebatter om NATO's nye strategiske koncept, vejen frem i Afghanistan og NATOs udvidelse og partnere. Vi forlod Kiev med en ny indsigt i fremtidens udfordringer og med en masse tanker om, hvordan vi kan udvikle vores internationale samarbejde i ATA på en måde, så flere kan nyde godt af det.

Vel hjemme i Danmark igen bød oktober på krisestyringssimulationsspil på Søværnets Officersskole, hvor knap 40 aspirerende kaptajner og premierløjtnanter prøvede kræfter med Kaukasus-problematikkerne. Derudover har vi afholdt adskillige foredrag med temaer som terrorisme, Danmarks sikkerhedspolitik og NATOs rolle i international sikkerhedspolitik.

Nu står der november i kalenderen og vi ser frem til afholdelsen af Copenhagen Conference d. 20. november.

Den nødvendige debat Hvad skal vi mene - om Afghanistan?

På den ene side har vi:

- Et land præget af korrupsion med mennesker, der fortrinsvis føler sig knyttet til klaner og familier – ikke et samfund – og hvis kultur og religiøse tilhørsforhold ikke kan eller vil rumme vestlige liberale tanker.
- Mennesker, der for en stor dels vedkommende (ikke alle!), handler ud fra en foragt for Vestens kultur, herunder kvindesyn. De ser os som fremmede – der følger i historiens fodspor efter andre fremmede, der passerede landet med vold og magt og uden at efterlade nogen varige, konstruktive resultater. Desuden er vi også vantro og dermed pr. definition i krig med islam.
- Et netop afholdt præsidentvalg præget af udbredt snyderi og mange trusler fra Talebans side, og i takt hermed et voksende antal angreb på det internationale samfund, ISAF styrkerne og FN-udsendte civile, politi eller nødhjælpsarbejdere. Angreb, der tager til, fordi al-Qaeda ved, at det individuelle menneske sættes højest i Vestens kultur, og at vi derfor rammes hårdt ved sådanne angreb.

På den anden side har vi:

- Skoler der genåbnes – og nye skoler der åbnes, børn der går i skole, piger der går i skole, stadion hvor der spilles fodboldkampe og ikke fore-

tages steninger eller andre former for henrettelser, musik der kan spilles og høres, drager der sættes op, børn der løber på skateboard

- Danske soldater, politi og civile, der gør en forskel, der skaber resultater blandt civilbefolkningen og vanskeliggør tilværelsen for terrorister.
- Vi ved, at NATO, USA, EU og FN gennemfører store uddannelsesprogrammer for soldater og civile for på den måde at skabe et grundlag for, at afghanere selv kan tage vare på deres land. Og ikke mindst ved vi, at millioner af Afghanere bare gerne vil leve en tilværelse i fred og ro, med deres familier, deres tro og deres håb om en bedre fremtid.

I alt op mod 100.000 mennesker er på internationalt opdrag i Afghanistan, med mandat fra FN, for at hindre, at international terrorisme vinder fodfæste i dette land. Trækker vi os nu, er det det internationale samfund, der taber. Det er Danmark, NATO, EU og FN og selvfølgelig Afghanistan, der taber. Det er hele ideen bag international solidaritet, som vi ikke mindst i Danmark altid har sat i første række.

Men kan vi hindre international terrorisme i at opstå i Afghanistan? Eller andre steder? Kan vi overhovedet gardere os mod truslen fra folk, der er villige til at miste deres eget liv for at dræbe andre? Næppe, men vi kan mindske risikoen og vi kan frem for alt stå ved det ansvar vi har påtaget os overfor de mange, mange

afghanere, der sætter deres lid til det internationale samfund, som vi er en del af. At trække sig nu kan ikke være rigtigt – hverken moralsk eller sikkerhedspolitisk.

Så valget er IKKE at trække sig ud nu – men at tage debatten blandt de professionelle, politikerne, militæret og civile og i befolkningen og på det grundlag sammen med vore allierede, ikke mindst USA, at komme frem til det bedste sæt beslutninger på kort og langt sigt. Det skylder vi os selv, vor egen sikkerhed og fodboldspillet på stadion i Kabul.

Fredag den 20. november tager vi debatten i Atlantsammenslutningen på vor 14. Copenhagen Conference – denne gang om netop Afghanistan og den civile indsats for sikkerhed.

Kom til konferencen, lyt, bliv klogere og deltag selv i den nødvendige debat.

- Troels Frøling
Generalsekretær

Krisestyring på Søværnets Officersskole

Ovenpå skuffelsen med aflysningen af KRISESTYRING 09 pga. for få tilmeldte gymnasieelever, var vi ekstra begejstrede for muligheden for at afprøve simulationsspillet på aspirerende kaptajner og premierløjtnanter fra Søværnets Officersskole. Simulationsspillet har været fast inventar på DAYS og til NATSEM de sidste mange år, men i år var første gang deltagerlisten ikke var fyldt op med civile akademikere. Begejstringen for spillet var lige så stor som tidligere, men den

praktiske tilgang til Kaukasus problematikkerne adskilte sig tydeligt fra tidligere spil. Vi har således aldrig haft så lidt diplomati og så meget krig - spillet brød næsten ud i 3. verdens krig, med et USA, der var klar til at bombe Rusland og et Iran, der aktivt støttede Aserbajdsjan i uddrivelsen af Karabakh og de tilstødende besatte områder. Tilbage meldingen fra deltagerne fra Søværnets Officersskole har været utrolig positiv og vi håber at kunne gentage succesen. - Tankerne går allerede omkring muligheden for at blande statskundskabsstuderende med søofficerer i en til dato mest realistisk afvikling af spillet med både et diplomatisk og militært dimension.

I forbindelse med afviklingen på Søværnets Officersskole vil vi endnu engang takke Sofie, Martin og Jens-Christian fra YATA for deres store indsats i staben.

Medlemsundersøgelse

En stor tak til alle jer, der har taget jer tid til at deltage i vores medlemsundersøgelse. Kun på denne måde kan vi sikre, at Atlantsammenslutningen leverer de ydelser, vores medlemmer efterspørger. Vi er påbegyndt bearbejdningen af det indsamlede materiale og har fået mange konstruktive og brugbare svar. Vi vil bruge en del tid på at analysere resultatet og lægge det til grund for vores fremtidige aktiviteter og organisering, men forventer at kunne offentliggøre resultaterne og det samlede billede i det nye år.

GAZPROM - Det er bare gas...?

NATOs komité af vise mænd og kvinder arbejder i dag under ledelse af Madeleine Albright med forberedelserne til det nye strategiske koncept. Energiforsynings-sikkerhed er et af de centrale områder. Også i Danmark er interessen stor og Atlantsammenslutningen har gennem det sidste år taget emnet op på konferencer, på tryk og i mediedebat.

Den 20. oktober godkendte Danmark gasledningen Nord Stream og DONG indgik en aftale om at fordoble leverancer af russisk gas til 2 mia. m3.

"Indsigelser af sikkerhedspolitisk art skal stiles til Udenrigsministeriet..." Nej det stod der ikke i avisen, kun miljømæssige konsekvenser af gasledningens passage gennem Østersøen kunne tages op til diskussion.

Men lad os alligevel kort prøve at se på nogle andre sider i sagen:

Den tidligere tyske kansler Gerhard Schröder er formand for Nord Stream. Det må jo borge jo for kvalitet, men hvad er Nord Stream egentlig? Det er et aktieselskab oprettet med henblik på etableringen af en gasrørledning fra Rusland til Europa, hvor firmaet Gazprom ejer 51 % af aktierne. Gazprom er ikke et helt almindeligt kommercielt selskab, men et russisk stats-ejet monopolselskab med en underskov af datterselskaber og underafdelinger såsom RosUkrEnergo, Centrex, Gazprom Germania, YugoRosGas, Eural Trans Gas, Overgas m.fl. Gennem

disse selskaber har Gazprom en ikke uanseelig indflydelse på europæisk gas- og energipolitik. Et af disse selskaber, RosUkrEnergo, var eksempelvis hovedaktør i januar 2009 i konflikten mellem Rusland og Ukraine, der førte til en gasblokade af Europa, ikke mindst i de central- og sydeuropæiske lande.

Manglende gennemskuelighed, en udviklet praksis med at skjule navne på involverede, brug af offshore selskaber og den hemmeligholdte måde Gazproms kontrakter indgås på er led i samme strategi fra russisk side: at gøre hvad der maksimalt er muligt for at kontrollere såvel leverancer af gas til Europa som selve rørledningsnettet, for derved at kunne lægge pres på EU og de enkelte medlemslande. Leverancerne kan bruges som pression i tilfælde af uenighed og gasforsyningen kan i grelle tilfælde standses.

Den amerikanske tænketank Jamestown Foundation peger i en analyse (Roman Kupchinsky, "Gazprom's European Web", Jamestown Foundation 2009) på, at eksistensen af en række ikke-transparente "gashandels-selskaber", som Gazprom nu har oprettet overalt i Europa, udgør en alvorlig trussel mod EU's energisikkerhed. Gazprom, dvs. Moskva, har desuden indgået bilaterale aftaler med en række EU lande og derved udnyttet fraværet af en fælles EU energiforsyningspolitik. EU-Kommissionen har ikke villet anerkende den fare, disse selskaber udgør for EU's energisikkerhed endelige undersøge, hvilke perso-

ner i EU landene, der kan sættes i sammenhæng med disse russiske gasselskaber. Ej heller har man villet undersøge anklager om bestikkelse af politikere, embedsmænd, nøglepersoner i forbindelse med aftaler om gasleverancer til de enkelte EU lande. Sådanne forhold er også kommet op under diskussionen om Nord Stream i bl.a. Finland og Sverige.

Som udgangspunkt er en aftale om gasleverancer fra Rusland til Danmark gunstig for begge parter. Rusland er interesseret i at tjene penge, Danmark i at få gas. Men da Putin i 2003 nedsatte et hold udenrigs- og sikkerhedspolitiske eksperter fastslog de i et memorandum, at det såkaldte "gas-diplomati" skulle bruges som led i russisk udenrigspolitik. Dvs. hvis en aftager af russisk gas er uenig med Rusland på andre vigtige områder, så kan Gazprom, det vil sige den russiske stat, nedsætte, stoppe for eller omdirigere leverancerne – med andre ord bruge gas som politisk våben; Ukraine 2009 er et eksempel.

Konkluderende kan det således påpeges, at en aftale med Gazprom om leverancer af gas fra Nord Stream også indeholder elementer af sikkerhedspolitisk art. I et storpolitisk spil mellem EU lande, der følger en selverklæret 21. århundredes dagsorden for liberale demokratiske samfund, og et autoritært ikke-demokratisk Rusland med tilstræbt monopol på energiressourcer og forsyningslinjer, er det afgørende at være forberedt på ikke at komme i en situation, hvor frygt for afpres-

ning fører til tilpasning.

- Troels Frøling,
Generalsekretær

REJSEBERETNINGER

Studietur til Bruxelles

Af Sofie Berglund, stud. scient. pol.

Just som meddelelsen om Obamas ankomst gjorde København til centrum for hele verdens opmærksomhed, vendte 16 YATA medlemmer i stedet snuden mod Bruxelles, og undgik dermed lige præcis al trafikkaosset, sikkerhedsstramninger og andre følgesygdomme af Obamania'en. Missionen var at besøge den danske NATO-repræsentation, samt at se byen i selskab med vores belgiske YATA-venner – og det skulle nås på bare 37 timer.

Ved ankomst sent torsdag aften nåede vi ikke at se meget af byen, før vi måtte hoppe ned under hoteldynen for at være klar til den tidlige afgang til NATO næste morgen. I NATOs hovedkvarter blev vi efter det obligatoriske sikkerhedstjek mødt af Malene Arboe-Rasmussen som havde arrangeret dagens besøg for os. Programmet favnede flere aktuelle emner som den nye generalsekretær og det strategiske koncept, men især Afghanistan fyldte meget på dagsordenen. Morten Henriksen, Stabsofficer for de civile operationer i Afghanistan, briefede således om status i Afghanistan med blik på opgavefordelingen mellem NATO-landene og Afghanistan selv, mens Oberst Geissendörfer med en fed tysk accent fremlagde det mere militære aspekt af situationen. Obersten gav

udtryk for at være enig i General McChrystals vurdering om, at indsatsen skal øges, hvis sikkerheden skal etableres og Afghanistan blive en succes for NATO. Den danske NATO-ambassadør Per Poulsen-Hansen bød på lækker 3-retters frokost, hvor vi fik selskab af flere af talerne samt Atlantsammenslutningens generalsekretær Troels Frøling. Dette gav mulighed for en afslappet debat og networking hen over vinen, som jeg stadig ikke begriber, hvordan man kan drikke 3 glas af og bagefter arbejde videre.

Aftenen stod på sightseeing akkompagneret af belgisk YATA. Vi tog derfor metroen til den anden ende af byen og fik os en velfortjent fyraftensøl, inden vi spadserede ned gennem byen og så EU hovedkvarterne, Manneken Pis og masser af chokolade. Med 9 timer tilbage i Bruxelles fik vi et klassisk belgisk måltid med vores YATA-kolleger, som bagefter guidede os gennem de små snørklede gader til et 3-etagers ølhus. I timer gjorde alle et ihærdigt forsøg på at smage alle 2000 forskellige slags øl, men langsomt tyndede det alligevel ud i den lille YATA-flok. En sidste hardcore-gruppe holdt ud til den lyse morgen ved at danse på bordene til belgisk rap, under devisen at 37 timer i Bruxelles skal udnyttes bedst mulig. Der var da også stille klokken halv otte i flyet til Kastrup, på nær måske en lille snorke hist og her.

Chicken Kiev og vodka-networking

Af Eskil Welan, stud. scient. pol. & næstformand i YATA Danmark

Forbløffende få danskere ved ret meget om Ukraine og landets hovedstad Kiev. Min svigerfar mumlede noget om en ret, der hedder 'chicken-Kiev', men yderligere paratviden har været svær at grave frem. Nu er jeg ikke selv kokkeuddannet og kendte derfor ikke engang 'chicken-Kiev'. Men det gør jeg nu, samt en hel del andre ting om Kiev og Ukraine. Hvilket vel egentlig er en af hovedgrundene til at være med til ATA's 55. generalforsamling i netop Kiev. I hvilke andre organisationer finder man sig selv siddende til bords i Ukraine med en serber, en bosnisk-nordkvinde og en nordmand, prikkende eksperimenterende til noget kylling indbagt med utrolige mængder smør, alt i mens serbiske jokes om børn, der ikke kan svømme, blander sig med molbo/århusianer vittigheder, mærkelige norske anekdoter og udredninger om sikkerheds- og geopolitik?

Da Julie Blegvad, YATAs Formand ikke kunne deltage, fandt jeg mig selv, som næstformand, inviteret med og allieret med Alina og Camilla, Atlantsammenslutningens praktikanter, udgjorde vi den danske YATA-delegation. Vi ankom onsdag eftermiddag og nåede lige akkurat aftenens program på Europauniversitetet, hvor vi fik vores første indblik i ukrainsk mad i form af en ganske fin buffet. Underholdningen bestod af udelingen af YATA-awards. De blev givet af YATA's internationale bestyrelse, og gik hovedsageligt til bestyrelsens egne lokalafdelinger. Det skal dog siges, at hol-

lænderne helt bestemt for-tjente at blive fremhævet for deres energikonference sidste år. Jeg må nok bare konstatere, at sydeuropæere går mere op i plader med deres navn på, end de nordiske delegationer gør.

I det hele taget viste torsdagens valg til den internationale bestyrelse, at der er lidt blandede forestillinger om, hvordan YATA skal køre, og hvad YATA i det hele taget er. Der var tre kandidater til posten som præsident, en tysk, en canadisk og den siddende italienske. Personligt er jeg ærgerlig over, at der gik politik i valget. Visse nationale ATA-afdelinger blandede sig i de indledende knæbøjninger, og vi var en del, der følte, at mange af delegationerne fra afdelingerne mod øst og sydøst blev 'købt' med store eurobeløb 'øremærket til projekter' i deres nærområde. Valget viste tegnene på et splittet YATA, delt i nord-nordvest overfor syd-sydøst. En politisering og en splittelse som YATA kan, og skal, være foruden.

Den nye bestyrelses fokus rettet mod syd og sydøst, forhindrer dog ikke os i at samarbejde lokalt. De nord-europæiske og nordiske afdelinger vil meget gerne lave en masse sammen med os. Vores nylige tur til Bruxelles og belgisk YATA bliver helt sikkert gentaget, vi er inviteret til Berlin, og der arbejdes på, at vi mødes i Reykjavik til billig mad og drikke samt flere jokes og anekdoter iblandet snak om sikkerheds- og geopolitik. Så er vi tilbage ved humlen, hvad sådan en tur til Kiev i virkeligheden handler om; det piv-moderne buzzword

Networking. En organisation som ATA, og YATA, danner en enestående ramme for dialog og læren-hinanden-at-kende. At vi har fået serveret foreningsarbejde ind med modermælken herhjemme, gavner os ikke internationalt, hvis ikke vi kommer ud i verden og viser andre fordelene ved at samarbejde og ved at have et stærkt civilsamfund. Og lur mig, om vi ikke også selv kan lære en ting eller to om os selv, og hvad vi kan gøre bedre, ved at se og lytte til andre måder at gøre tingene på og opfatte verden på.

Atlantsammenslutningen søger to praktikanter til foråret

Vi søger atter praktikanter til forårets mange spændende udfordringer, ikke mindst vores 60 års jubilæum, som skal fejres på behørig vis. Du vil som praktikant få et stort selvstændigt ansvar, enten med vores internationale ungdomsseminar, DAYS, eller som forfatter til vores debathæfte, Sikkerhedspolitisk INFO. Dertil kommer et hav af andre interessante opgaver som del af et lille men stærkt team. Du kan læse mere og finde hele praktikopslaget på vores hjemmeside:

www.atlant.dk

Ansøgningsfristen er den 30. november, og samtaler forventes at blive afholdt efterfølgende i uge 50.

